

Ortadoğu Güncesi

Selen ÇAKMAK, ORSAM Asistanı

20 Eylül - 20 Ekim 2009

Ortadoğu Güncesi

20 Eylül: Irak yönetiminin 19 Ağustos'ta yaşanan saldırıdan Suriye'yi sorumlu tutmasının ardından Türkiye'nin arabuluculuğunda İstanbul'da bir araya gelen taraflar ilerleme sağlayamadı.

20 Eylül: Rusya Devlet Başkanı Dimitriy Medvedev, İsraili yetkililerin, İran'a saldırma planları olmadığı konusunda kendisine güvence verdiğini söyledi.

21 Eylül: İranlılar arasında yapılan bir araştırma, halkın çoğunun ABD ile diplomatik ilişkilerin yeniden başlamasından yana olduğunu, bununla birlikte Müslümanlarla el sıkışmak istemesine rağmen ABD Başkanı Barack Obama'ya pek de güvenmediğini ortaya koydu.

22 Eylül: İsrail Başbakanı Binyamin Netanyahu, New York'ta ABD Başkanı Barack Obama, kendisi ve Filistin Yönetimi Devlet Başkanı Mahmud Abbas arasında yapılan toplantıda, tüm tarafların barış görüşmelerinin mümkün olan en kısa sürede yeniden başlatılmasının gereği konusunda fikir birliği içinde olduklarını söyledi.

22 Eylül: İsrail, uluslararası tepkilere rağmen Batı Şeria'da Yahudi yerleşimleri inşa etmeyi sürdürüyor.

22 Eylül: Filistin lideri Mahmud Abbas, barış müzakereleri yeniden başlayacaksa, İsrail'in, Filistin hükümeti ile 2008 yılında yaptığı Kudüs ve sınırlar konusundaki görüşmelerde varılan anlaşmaları onurlandırması gerektiğini söyledi.

23 Eylül: İran Cumhurbaşkanı Mahmud Ahmedinejad, 5 artı 1 ülkeleriyle yapılacak toplantıda nükleer meselelerin açıkça tartışılmasını beklediğini söyledi.

23 Eylül: Dışişleri Bakanı Davutoğlu, Birleşmiş Milletler'deki temasları çerçevesinde ABD Başkanı Barack Obama'nın Ortadoğu Özel Temsilcisi George Mitchell ile bir araya geldi.

24 Eylül: Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, BM Güvenlik Konseyi'nde düzenlenen "Nükleer Silahsızlanma" konulu zirve toplantısının ardından Mahmud Ahmedinejad ile BM'de bir araya geldi.

25 Eylül: İran'da, Natanz'daki tartışmalı uranyum zenginleştirme tesisi dışında bir uranyum zenginleştirme tesisinin daha bulunduğu bildirildi.

25 Eylül: Irak Cumhurbaşkanı Celal Talabani, ülkesinde düzenlenen son dönemdeki terörist saldırı ve bombalama eylemlerinin "soykırım ve insanlığa karşı suç" düzeyine ulaştığını, dolayısıyla failerin uluslararası hukuka göre cezalandırılması gerektiğini söyledi.

25 Eylül: Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu, İran'ın henüz yapım aşamasında olan ikinci bir uranyum zenginleştirme tesisi konusunda kurumu bilgilendirdiğini doğruladı.

27 Eylül: İran'ın yeni bir nükleer tesis inşa ettiğini duyurmasının yankıları devam ederken, diplomasiye ağırlık vereceğini ifade eden ABD Başkanı Barack Obama da "askeri seçeneği göz ardı etmediklerini" söyledi.

28 Eylül: Suriye, İsrail'den Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu'nun taleplerini yerine getirmesini istedi. BM Genel Kurul çalışmaları için New York'ta bulunan Suriye Dışişleri Bakanı Velid El Muallim, Ortadoğu'nun kitle imha silahlarından arınmış bir bölge olmasını istiyorsa İsrail'in UAEK'nın taleplerini yerine getirmesinin şart olduğunu söyledi.

29 Eylül: İran, Batı ile yaşadığı nükleer gerilimin tırmandığı bir dönemde uzun menzilli balistik füzelerini denedi.

29 Eylül: İran, yeni nükleer tesislerin BM tarafından denetlenmesi için bir takvim çizelgesi üzerinde çalışıldığını bildirdi.

Ortadoğu Güncesi

30 Eylül: ABD'nin, yaklaşık 6 yıldır işgal altında tuttuğu Irak'tan gelecek ayın sonuna kadar çekeceği asker sayısının planlanandan daha fazla olacağı bildirildi.

30 Eylül: İran Ulusal Yüksek Güvenlik Konseyi Genel Sekreteri ve Nükleer Başmüzakereci Said Celili, Batı ile nükleer konuda yapılacak müzakerelere olumlu bir bakış açısı ve iyi niyetle başlayacaklarını söyledi.

30 Eylül: Irak'ın kuzeyindeki Kürt Bölgesel Yönetimi'nde yapılan seçimlerin ardından yeni hükümet kuruluyor. Bölgesel Yönetim Başkanı Mesut Barzani, hükümeti kurma görevini Kürdistan Listesi'nin başkanı Berham Salih'e verdi.

2 Ekim: İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres, Rusya'dan İran'ın İsrail'i tehdit etmeyi bırakmasını istedi. Rusya Başbakan yardımcısı Viktor Zubkov'u kabul eden Peres, "İran'ın Birleşmiş Milletler üyesi bir başka ülkeyi yok edeceğini söylemeye hakkı yok." dedi.

3 Ekim: Uluslararası Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Muhammed El Baradei, İran'a geldi. İran Atom Enerjisi Kurumu Başkanı Ali Ekber Salih'i'nin daveti üzerine Tahran'a gelen Baradei'nin, ziyareti sırasında İran'ın nükleer enerji programının görüşüleceği bildirildi.

3 Ekim: Mısır Cumhurbaşkanı Hüsnü Mübarek, İsrail'i, Filistinliler ile kesilen barış görüşmelerine yeniden başlamaya çağırıyor.

6 Ekim: Irak'ın batısındaki Felluce kenti yakınında bomba yüklü araçla düzenlenen saldırıda çok sayıda can kaybı oldu.

7 Ekim : Filistin yönetimi, Irak'ın kuzeyinde bulunan Bölgesel Kürt Yönetimi ile Erbil'de bir temsilcilik açmak için temasa geçti.

7 Ekim: Suudi Arabistan Kralı Abdullah, Kral olduktan sonra ilk kez Suriye'yi ziyaret etti. Kral Abdullah'ın, iki ülke arasında uzun yıllar soğuk atmosferde giden ilişkilere son veren bu ziyaretine çok sayıda bakan eşlik etti.

8 Ekim: Rusya Dışişleri Bakan Yardımcısı Aleksandr Saltanov, Irak'ın yeniden yapılandırılmasına yardım etmeye hazır olduklarını söyledi.

8 Ekim: Avrupa Birliği, yıllardır süren tereddütün ardından Suriye ile bir işbirliği anlaşması imzalamaya karar verdi.

8 Ekim: Irak Türkmen Cephesi Başkanı Sadettin Ergeç, Türkmen Milli Bayramı kutlanmasının kararlaştırıldığı Erbil kentinde Türkmen bayrağının dalgalanmamasının "çok acı olduğunu" söyledi.

11 Ekim: Irak'ta, Anbar vilayetinin merkezi Ramadi'de bomba yüklü iki araçla düzenlenen saldırılarda 19 kişinin öldüğü bildirildi.

12 Ekim: İsrail Cumhurbaşkanı Şimon Peres, Filistinliler ile barış görüşmelerinin bir an önce başlatılması ve geliştirilmesi çağrısında bulundu.

13 Ekim: Suriye'nin Halep kentinde yapılan Türkiye-Suriye Yüksek Düzeyli Stratejik İşbirliği Konseyi 1. Bakanlar Toplantısında iki ülke arasındaki ilişkileri ilgilendiren birçok konuda görüşmeler yapıldı. Toplantıda eğitim, ticaret, ulaştırma, sulama ve sınır geçişleri gibi çok sayıda konu ele alındı.

13 Ekim: Irak'ın Diyala vilayetinde düzenlenen intihar saldırısında 6 kişi öldü, 10 kişi yaralandı.

13 Ekim: Irak İnsan Hakları Bakanlığı, 2004-2008 döneminde bombalar, cinayetler ve çatışmalar nedeniyle en az 85 bin kişinin hayatını kaybettiğini açıkladı.

14 Ekim: Türkiye ile Suriye arasında vizeler, imzalanan anlaşma ile karşılıklı olarak kalktı. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu ve Suriye Dışişleri Bakanı Velid Muallim tarafından Öncüpinar Sınır Kapısı'nda imzalanan anlaşma, iki ülke arasındaki mevcut dostane ilişkileri ve işbirliğini daha da geliştirmeyi ve iki ülke vatandaşlarının birbirlerinin ülkesine seyahatlerini kolaylaştırmayı amaçlıyor.

Ortadoğu Güncesi

14 Ekim: Irak'ın güneyindeki Kerbela kentinde art arda düzenlenen 3 bombalı saldırıda 6 kişi öldü. Polis, bombalardan birinin kentteki iki büyük türbeden birinin yakınında, ardından iki bombanın diğer türbede patladığını belirtti.

15 Ekim: Irak'ı ziyaret eden Başbakan Erdoğan Irak Başbakanı Maliki ile bir araya geldi. Erdoğan görüşme sonrası yaptığı açıklamada Türkiye ile Irak'ın bundan sonraki süreçte de teröre karşı ortak mücadeleyi sürdüreceklerine olan inancını dile getirerek, "Irak'ın birlik ve beraberliğini, toprak bütünlüğünü kesinlikle destekliyoruz. İrk, dil, din ayrımı yapmaksızın destekliyoruz" ifadelerini kullandı.

15 Ekim: Irak'ın başkenti Bağdat'ta gerçekleştirilen Başbakan Recep Tayyip Erdoğan ve Irak Başbakanı Nuri El Maliki başkanlığındaki Türk-Irak Ortak Kabine Toplantısı sonucunda Irak ve Türkiye arasında çok sayıda mutabakat zaptına imza atıldı. Anlaşmaya varılan konular arasında "iki yeni sınır kapısının açılması, İstanbul ile Basra arasında demir yolu hattı kurulması, doğal gaz ve ham petrolün Türkiye üzerinden sevki" gibi konular da yer alıyor.

15 Ekim: Suriye'deki HAMAS yönetimi, Mısır'ın, Filistin Devlet Başkanı Mahmud Abbas'ın El Fetih hareketiyle ulusal uzlaşma önerisini reddetti.

15 Ekim: Birleşik Arap Emirlikleri'nin başkenti Abu Dabi'de, uluslararası bir toplantı dolayısıyla ilk kez İsrail bayrağı göndere çekildi.

16 Ekim: TRT'de yayınlanmaya başlayan 'Ayrılık-Aşkta ve Savaşta Filistin' isimli dizi, tatbikat krizinin ardından Türkiye ile İsrail arasında yeni bir gerginliğe yol açtı.

16 Ekim: Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Komisyonu, Goldstone raporunu onayladı. Güney Afrikalı Richard Goldstone'nin başını çektiği komisyon, Gazze saldırısını incelediği raporunda İsrail'in savaş suçu işlediğini belirtiyor.

16 Ekim: ABD Başkanı Barack Obama'nın ulusal güvenlik danışmanı Jim Jones, "Ortadoğu'da

barışı sağlama konusunda kararlı ve azimli olduklarını" söyledi.

18 Ekim: İran'ın güneydoğusunda Devrim Muhafızlarını hedef alan saldırı düzenlendi. İran devlet televizyonu, saldırıda Devrim Muhafızlarının Kara Kuvvetleri komutan yardımcısıyla birlikte başka ölen ve yaralananlar olduğunu haber verdi. İran Meclis Başkanı Ali Laricani, Devrim Muhafızlarını hedef alan terör saldırısından ABD'yi sorumlu tuttu.

18 Ekim: Lübnan'ın güneyinde, İsrail ile sınır bölgesinde 2 patlama olduğu bildirildi. Lübnan ordusundan bir kaynak, bombaların İsrail tarafından uzaktan patlatıldığını kaydetti.

19 Ekim: Merkezi Kudüs'te bulunan Kudüs Medya ve İletişim Merkezi adlı Filistinli araştırma kurumu tarafından yapılan kamuoyu yoklamasına göre, Abbas'ın halk arasındaki popülaritesi haziran ayına göre düştü. Abbas'ın lideri olduğu El Fetih ise rakibi HAMAS'a karşı açık farkla önde bulunuyor.

19 Ekim: Filistin Yönetimi Devlet Başkanı Mahmud Abbas, Lübnan'da hiçbir Filistinli mülteci kalmasını istemediklerini; bunlardan bazılarının İsrail'e, bazılarının da "anayurtlarına" dönmesi gerektiğini söyledi.

19 Ekim: İran'ın zenginleştirilmiş uranyum ihtiyacının karşılanmasını öngören teknik düzeydeki görüşmeler, Avusturya'nın başkenti Viyana'da başladı. Uluslararası Atom Enerjisi Kurumunun ev sahipliğinde yapılan görüşmelere İran, ABD, Rusya ve Fransa'dan nükleer enerji uzmanları ile diplomatlar katılıyor.

19 Ekim: Musul kentinde bir araca yerleştirilen bombanın patlaması sonucu eski bir asker hayatını kaybetti. Adı açıklanmayan kişinin Musul'un kuzeyinde küçük bir siyasi partinin lideri olduğu belirtildi. ■